

VLADIMÍR VAŠIČEK

Vladimír Vašíček se narodil **29. září 1919** v Místříně u Kyjova, většinu života pak žil a celé dílo vytvořil ve Svatobořicích, druhé části později spojené obce, kde **29. srpna 2003** náhle umírá.

Pocházel z malorolnické rodiny jako nejstarší ze 3 bratrů (rodiče František a Justina, bratři Jaroslav a František).

1935-1938 Vyučil se v dekorátérské dílně Antonína Sychry v Kyjově, kde se setkává s chrámovou malbou, stejně jako později v životě ještě mnohokrát. Seznamuje se zde také se známým secesním malířem Jano Köhlerem.

1938-1939 Zaměstnán v reklamní a dekorátérské dílně ve Zlíně, první kontakt se soudobým českým uměním (Zlínské salony).

1939-1940 Nuceně nasazení v Říši, později vyreklamován a zaměstnán ve Zlíně, v červnu přijat na zdejší nově otevřenou Školu umění.

1940-1944 Absolvoval Školu umění, založenou firmou Baťa, která měla zvláštní postavení svojí koncepcí tím, že při tehdy uzavřených vysokých školách neoficiálně suplovala uměleckou akademii. Mezi pedagogy architekti Kadlec, Gahura, Fuchs a Bouček, výtvarníci Makovský, Wiesner, Gajdoš, Hroch a Milén, ke spolužákům patřili V.Chad, Č.Kafka, M.Šimorda, J.Rajlich a další budoucí přední čeští výtvarníci.

1944-1945 Zaměstnán v projekčních kancelářích Baťových závodů, které vedl architekt Karfík, jako asistent arch. Drofy.

1945-1948 Studoval pražskou Akademii, zpočátku v ateliéru V.Nechleby, později u J.Želibského. Zde navázal řadu celoživotních přátelství (mimo jiných s R.Fremundem, M.Tichým, L.Čepelákem, V.Vaculkou, L.Dydkem, K. Vysušilem). Zásadní událostí pro další život i tvorbu byl v r. 1947 sňatek s Boženou Žďárskou.

1949 Absolutorium Akademie. Změna politické atmosféry rozhodla o trvalém usazení ve Svatobořicích. První výstava v Kyjově, vstup do brněnského SVU Aleš.Narození syna Vladimíra - 22.3.1949 (později snacha Eva a vnuci Bořek a Gita a pravnucci Daniel, Sofia a Julie).

1950-1955 Moderní umění i jeho nositelé vytlačeni do ústraní, zato však období nových kontaktů a jejich utužování s řadou výtvarníků i s dalšími již působícími i nastupujícími osobnostmi z jiných oborů, zejména literatury, historie, architektury apod. Již od r.1951 postupně formování skupiny pěti moravských malířů (B.Matal, J.Kubiček, V.Vaculka, M.Tichý, V.Vašíček), jejichž podíl na udržení kontextu s domácími předválečnými proudy i se soudobým světem a tím i na základech dalšího vývoje moderního umění obecně u nás, byl, souběžně s aktivitami generačních druhů jinde, zásadní. Aktivní, i když neplánovaná spolupráce na mnohem pozdějších politických změnách u nás, byla i v případě působení moderního výtvarného umění nepochybná i významná a stále čeká na svoje zhodnocení, ne-li ocenění.

1955 Samostatná výstava v neoficiálních prostorách brněnského Výzkumného ústavu architektury, kde byl následován dalšími nositeli moderního výtvarného názoru.

1956 Již v březnu tohoto roku uspořádal s V.Vaculkou, B.Matalem, M.Tichým, I.Vaculkovou a R.Fremundem v chirurgickém pavilonu nemocnici v Kyjově výstavu, která byla v té době zřejmě prvním kolektivním veřejným vystoupením svého druhu u nás vůbec. Zároveň se podílí na obnově zdejších Slováckých roků.Narození syna Stanislava - 6.6.1956 (později snacha Hana a vnuci Zuzana a Liibor).

1957 Tento důležitý rok zahájil Vladimír Vašíček lednovou samostatnou výstavou v brněnském Domě umění a to za značného zájmu veřejnosti. S B.Matalem, J.Kubičkem a V.Vaculkou (již bez M.Tichého) jej pak uzavřeli v Praze v Galerii mladých (U Řečických) pod názvem Výstava čtyř moravských výtvarníků - tvořili základ Brněnské skupiny (1957). V souvislosti s ní se v hlavním městě přidaly další tvůrčí i osobní vztahy.

1958 Účast na historicky závažné výstavě současného českého umění v Domě umění města Brna.

1959-1960 Vytváří své první abstraktní obrazy, počátek celoživotní spolupráce s hodonínskou galerií, kde podnítil přehlídky moderního umění z regionu (Setkání 1965, 1967).

1959-1973 Důležité studijní cesty do zahraničí: 1959 (Moskva, Leningrad), 1960 (Rakousko – setkání s O.Kokoschkou a G.Manzú), 1962 a 1964 Polsko – Lodž, Varšava, Gdaňsk), Francie 1965, 1967 (Paříž, Toulouse, Normandie), 1968 a 1970 (Švýcarsko při vlastních výstavách v St.Gallen a v Bienne).

1969-1973 Obesilá I. bienále malířství v Pistoii (1969) a přehlídky v Collego Arguitectes v Barcelone (1970, 1973). V r. 1969 mu umírá otec, v r. 1970 matka, ztrácí nejbližšího přítele Richarda Fremunda.

70. – 80. léta S nástupem tzv. normalizace znovu nucen k ústupu do ústraní. Z nelehké ekonomické situace vypomáhaly zejména restaurátorské příležitosti při výmalbách a restaurování vybavení církevních staveb, zprostředkované jak Msgr. ThDr. J. Moštěkem, tak i dalšími. Tato doba vnější umělecké nesvobody, umocněná ztrátou obou rodičů, nejbližšího přítele, stejně jako některých dalších, byla však obdobím dalšího utužování i nacházení mnoha uměleckých i lidských přátelství v dlouhé řadě významných osobností z mnoha oborů, ale také ztížení, zdaleka ne však zpřetrhání styku s jinými, kteří odešli za hranice a kteří pak patřili k významným představitelům našeho exilu.

Svatobořický atelier byl i v těchto letech nejen místem neutuchající malířské tvorby, ale také místem naprosté myšlenkové svobody, nesčetných setkání, podnětů i vyslaných nadějí. V 70. letech výstav postupně ubývalo, i když úplně nepřestaly, ale už v 80. letech se uskutečnilo několik rozsáhlých Vašíčkových výstav, které na jedné straně signalizovaly, na straně druhé ze své podstaty samy byl u změny politického klimatu.

90. léta a roky poslední jsou spojeny s novou vlnou tvůrčí aktivity, jejichž výsledkům však zatím chybí tažá publicita jako tvorbě předchází a které stále čekají na pochopení i zhodnocení. V r.1993 vychází ve Výtvarném centru Chagall Ostrava monografie (J.Maliva), výstavní činnost sice dosahuje na významná místa, ale není tak častá a to zejména z pohledu možností doby. V.Vašíček jako zásadový individualista i nekonjunkuralista jakoby v povznesení nad také nepochybným převrácením mnohých hodnot i v nové době hledí si více malířské tvorby než vlastní medializace, i když se angažuje i v mnoha veřejných situacích - v roce 1994 např. participuje při znovuotevření zlínské Školy umění (jako spolupatron spolu s T.Baťou).

V roce 1995 získává Cenu Masarykovy akademie umění, 1996 Cenu Frantínka Kupky a v roce 2002 Čestné občanství Kyjova, které jsou pro něj jistě potěšitelné, ale sám už se s neobvyklou fyzickou i myšlenkovou jadrností soustředí na svá plátna a odmítá se zabývat myšlenkami ať už na zahraniční výstavy čina vydání větší knihy o svém díle, které vůbec nepovažuje za uzavřené a právě v něm spěchá. Posledních několik let tvorby je nepochybně stejně přelomových jako někdejší přechod do abstraktního projevu, možná jde i o období nejzávažnější. Výtvarná invence je přes jeho věk překvapivá, ale jeho dřívější výrazný a typický kolorismus začal být překrýván složkou duchovní a filozofickou - jakoby pouhé malování, kterému zasvětil celý svůj život, bylo už málo. To lze však pochopit pouze při znalosti jeho života, základních souvislostí i celého díla.

29.8.2003 Vladimír Vašíček náhle umírá - zjevně před řadou ještě existujících tvůrčích plánů, zato po více než šedesáti plodných letech u malířského stožanu a to doslova do posledního dne.

Posmrtně již proběhly 3 desítky většinou rozsáhlých autorských výstav, rozšířila se odborná i popularizační literatura a v neposlední řadě také vznikla rozsáhlá databáze internetová: www.vladimirvasicek.cz, Youtube, Wikipedie atd.

KUNSTHISTORICKÉ STŘÍPKY

„ Pro Vašíčkovy obrazy jsou příznačné dva rysy: za prvé plnokrevná urputná barevnost a za druhé nepřítomnost epických prvků.“

Helena Kroupová-Motalová, katalog výstavy v Domě umění v Brně, leden 1957

„ Obrazy a akvarely Vladimíra Vašíčka mají svěžest a dychtivost barevně představivosti.“

Jiří Kotlík, Z pražských výstav, Literární noviny 18.1.1958

„ Nikdy neztrácí ze zřetele, že přední funkci umění je jeho funkce estetická, z čehož ... obraz je obraz a ne ilustrace k nějaké literární či filozofické pravdě.“

Vilém Jůza, Vladimír Vašíček, práce z let 1946-59, katalog výstavy, Slováké muzeum v Uherském Hradišti, 1959

„ Pro Vašíčka čisté barvy jsou jediným výrazovým prostředkem. Na obraze je s nimi zacházeno záměrně rozumově: nejen v zájmu vybudování obrazové plochy, v zájmu vytvoření nového obrazového prostoru, ale hlavně proto, aby byla zachycena ta část skutečnosti, kterou nevnímáme svými smysly.“

Alena Konečná, Vladimír Vašíček, práce z let 1956-59, katalog výstavy, Kniha-Kabinet umění, Brno 1959

„ Dynamická metoda je prvním důsledkem Vašíčkova názoru. Je manifestací umělcovy svobody ... vypěstoval v sobě několik tvůrců, aby čelil zjalování, které číhá na ty, kdož opisují sami sebe. Aby se dobral pravdy. Aby zrušil nebezpečí osamělého.

- Dráha Vladimíra Vašíčka tvoří oblouk smělého zdvihu, spějícího po křivce života a naděje. Po Vašíčkově křivce.“

Arsen Pohribný, katalog výstavy v Muzeu Trutnov, 1962

„ Ale proč hovořit o obrazech jako o abstrakcích? Vždyť abstrakce je zobecněním konkrétního a obecné se znovu promítá prostřednictvím jednotlivin.“

Josef Maliva, zprojevu na vernisáži v GVV Hodonín, 1965

„ Vašíčkův pozitivní rytmický a koloristický smysl by byl sám o sobě schopen působit jako jistá úleva v situaci, kdy tak velká část naší mladé tvorby je zaujata pochmurnou estetikou materiálního umění tmavým nebarevným malováním, zahořklým a zpovídacím se z lidské samoty.“

Jiří Padrta, Vladimír Vašíček, Výtvarná práce, č.1/1966

„ *Obrazy Vladimíra Vašíčka kladou na diváka vysoké nároky. Je třeba si uvědomovat zákony hmoty a pohybu samy o sobě, abychom je mohli pochopit - ve výtvarném přepisu.* “

Zdena Čepeláková – katalog výstavy v GU Ostrov nad Ohří, 1966

Vašíček musel pracovat za těžkých okolností, přesto mají jeho díla osobitý umělecký výraz a jsou umělecky svobodná.“

R.Hanhart, Kunstmuzeum St.Gallen, k výstavě na tamní univerzitě, 3.11.1968

„ *České umění uplynulých dvaceti let má své velké tvůrce, jejichž dílo přijalo stigmata doby. Patří k nim i Vašíček? Ač malířův osobní osud by mohl dát přítakovou odpověď, obrazy hovoří zcela jasnou řečí ... liší se téměř protikladně... neusiloval o výpověď, ale o zachování hodnot lidského bytí ...* “

Vilém Jůza, Vladimír Vašíček, obrazy z let 1949-1968, DU Gottwaldov 1969

„ *... pohyby se postupně stávají jediným předmětem Vašíčkova zájmu... Zdynamičtění statického, ozvláštnění všedního, to je základní linie současné Vašíčkovy tvorby.*“

Václav Zykmund, Vladimír Vašíček, Výtvarné umění XX, 1970 č.3

„ *Osmdesátá léta jsou ve znamení nové podoby syntézy expresivního a konstruktivního přístupu ...Obraz se stává výpovědí o povaze malby ... V něm se zde Vašíček přibližuje tvůrcům tzv. analytické či fundamentální malby, ale jeho přístup je komplexnější a zároveň i vázanější k tradici ...* “

Jiří Valoch, Vladimír Vašíček, katalog výstavy v Domě pánů z Kunštátu Brno 1986

„ *Vladimír Vašíček blížil se každé velké osobnosti evropské malby se svoji osobní výzvou ... výsledkem není ... že by ukázal že to umí také tak, ale vznikne dílo výrazně se hlásící do vývojové linie Vladimíra Vašíčka.*“

František Dvořák, Projev malířského temperamentu, Lidová demokracie, 13.2.1986

„ *Autor se obrátil od povrchu k podstatě, od vnější k myšlenkové problématické jevů, jejichž smysl rozpoznává v dialektickém protikladu intuice a úvahy, citu a intelektu. Vašíček by mohl opakovat s Paulem Kleem, že nechce (vůbec) zobrazovat viditelné, ale činit viditelným.*“

Luboš Hlaváček, Vladimíra Vašíčka doba sklizně, Výtvarná kultura XIII, 1989, č.2

„ *Celistvost Vašíčkova díla spočívá přes všechny mnohotvárné nuance a polohy tvoření především ve velkolepé obecnosti malířské výpovědi a ryzí čistotě výtvarného sdělení. Cítíme, že vznik každého obrazu je provázen bytostným smyslovým prožitkem malby samotné.*“

Jaroslav Pelikán – Vladimír Vašíček, katalog výstavy na zámku Strážnice 1989

„ *Umělec ... představuje svoji koncepci světa, snaží se postihnout a fixovat svoji představu vesmírného řádu, v jehož intencích vzniklo dílo a k němuž by mělo směřovat i veškeré lidské bytí.*“

Ludvík Ševeček, Vladimír Vašíček, obrazy, katalog výstavy, Státní galerie Zlín 1995

„ *Vašíčkovo abstraktní malířství je dílo obsáhlé, obsahově i formálně souvislé, složité ve vícevýznamovosti a multidimenzionální vrstevnatosti. Možno je jednoznačně pociťovat, ale nikoli interpretovat.*“

Jaroslav Kačer, Čistý život obrazů Vladimíra Vašíčka, 52. bulletin Moravské galerie Brno a výstavní katalog 1996

V historii se uplatňuje dílo Vladimíra Vašíčka úměrně tomu, kolik se zrodilo výtvarných umělců jeho typu. Nikdy jich nebylo mnoho, ale nějací byli a budou „vždy, nebo skoro vždy. Nikdo není na světě sám; v krátkých časových úsecích snad, ale v delších ne. A v tom je záruka dějinné spravedlnosti. Už proto tvorba Vladimíra Vašíčka nepotřebovala žádného obhájce a nepotřebuje ani v dnešní době.“

Vlastimil Tetiva, při vernisáži výstavy ve Wortnerově domě AJG v Českých Budějovicích, 15.9.2005

VLADIMÍR VAŠÍČEK

1919-2003

Vladimír Vašíček is one of the foremost representatives of non – figurative painting in the Czech Lands. His artistic production spans the second half of the 20th century. The artist lives and works in his birthplace Svatobořice – Mistřín, a village in southern Moravia situated near a small town Kyjov, about 50 km from Brno.

The beginnings of Vašíček’s artistic career were delayed by World War II – he could enter the Academy of Fine Arts only after the Liberation of our country.

Having finished his studies he returned to his native region, where he founded his family and built a studio. In the hard days of totalitarian regime he persisted in his search for modern artistic expression and was trying to keep his artistic freedom and remain independent from the doctrine of the so called socialistic realism.

Together with his friends, Moravian painters Kubiček, Matal and Vaculka, he searched for the possibilities of concentrated expression accompanied by stylized subjects and their transformation based on fauvist, cubist, futuristic, and particularly Orphist incentives. He took his inspiration from the classics of modern painting, mainly the work of František Kupka.

From 1960 he produced non – figurative paintings, in the beginning with quite a variable artistic form, which later became stabilized in two main lines, antipodal in a certain way and built on common aesthetic principle. It was based on the expression of the dynamism of life, sensualistic relation to reality and a hamosation principle dominating the whole of the painting.

Vašíček reacted to the topical incentives of world art, for instance by increased interest in the expression value of the surface structure of the painting matter, by return to the principles of geometric abstraction, the Freedom of Tashist painting and spontaneity of gestic art, transforming all of these incentives into his own individual version rooted in the world of the artist’s original thinking. Vašíček’s paintings are conceived as a paraphrase of nonmaterial phenomena, energy, natural forces, physical and biological processes – of events in which man takes part as well.

The artist sees the surrounding world on the basis of both exact facts verified by science, and through his own perception and experience. For him it represents a firm system ruled by intrinsic logic and harmony. An antipode to this feeling of certitude in the unrest of the soul, the chaos of human heart. The two components of existence come together in the ambivalent Being. Together with Nicolaus Cusanus the painter perceives it as absolute being that has resulted from the Creator’s utterly wise project.

Vašíček’s paintings reflect their author’s philosophical vision, his perception of universal truths, attempts to integrate incompatible polarities. However, they are deeply rooted in the experience of the simplest wonders of nature and the poetry of the fields, meadows and gardens of the sunny south of Moravia.

Josef Maliva, 1993

Vladimír Vašíček created actively until his last day (29.8.2003).

VLADIMÍR VAŠÍČEK

1919-2003

Der Maler Vladimír Vašíček is einer der bedeutendsten Schöpfer ernicht figurativen Kunst in der Tschechischen Länder. Sein Schaffen füllt die zweite Hälfte des 20. Jahrhunderts aus. Der Künstler lebt und ist in seinem Geburt-

sort in Südmähren, in Svatobořice – Mistřín, einem Dorf in der Nähe des Städtchens Kyjov, etwa 50 km von Brünn, schöpferisch tätig.

Infolge der Ereignisse des Zweiten Weltkriegs betrat der Maler seine schöpferische Bahn verspätet. An der Akademie in Prag konnte er erst nach der Befreiung unserer Republik studieren. Nach dem Studienabschluss kehrte er in seine Geburtsregion zurück, wo er seine Familie und auch sein Ateleier gründete. In den drückenden diktatorischen Zeiten des Totalitätsregimes besteht er fast auf eigenen Weg des modernen bildenden Ausdrucks und bemühte sich, sich die Unabhängigkeit von proklamierten Doktrinen d.sog. socialistischen Realismus und schöpferischer Freiheit zu erhalten.steht er fast auf eigenen Weg des modernen bildenden Ausdrucks und bemühte sich, sich die Unabhängigkeit von proklamierten Doktrinen d.sog. socialistischen Realismus und schöpferischer Freiheit zu erhalten.

Gemeinsam mit seinen Freunden – den mährischen malern Kubiček, Matal und Vaculka – suchte er die Möglichkeiten der Ausdruckskonzentration, die von der Sujetstilisierung und derer Transformation auf Grund der phovistischen, kubistischen, futuristischen und vor allem orphistischen Initiativen begleitet wurde. Auf diesem Weg wurde er von den Klassikern der modernen Malerkunst, meistens vielleicht vom Werk František Kupkas inspiriert. Seit dem Jahr 1960 schuf er die nicht figurativen Gemälde, deren bildende Gestalt von Anfang an etwas variabel war, später dann stabilisierte sie sich in zwei im gewissen Sinne der auf einer einheitlichen ästhetischen Grundlage gegründeten antipoden Hauptlinien. In seinem Untergrund bestand ein Ausdruck der Lebensdynamik, sensuelles Verhältnis zur Realität und das harmonische Prinzip, das Malerganze beherrschen.

Der Maler aus Svatobořice reagierte auf die aktuelle Initiative des Seltechafens, z. B. mit dem erhöhten Interesse für die Ausdruckswerte der oberen Struktur der Bildermasse, Rückkehr zu den Prinzipien der geometrischen Abstraktion, Freiheitdes taschistischen Gamäldes und Spontaneität der gestischen Kunst, immer aber hat er sie in eigene ganze eigenartige Version umgestaltet, die aus der originellen Gedankenwelt des Künstlers ausgegangen war.

Vašíček begreift seine Bilder als Paraphrase der immateriellen Erscheinungen, Energie, Naturkräfte, physikalischen und biologischen Pro-zesse – also Geschehen, dessen Beteiligter auch der Mensch ist.

Die umliegende Welt nimmt der Maler auf Grund der exakten wissenschaftlich überprüften und unmittelbar gesehenen Erkenntnisse und Erfahrungen an. Der Maler sieht in ihr ein festes durch die Ordnung der inneren Lyrik und Harmonie beherrschtes System. Den Gegenteil seines Erlebnisses dieser Sicherheit – der Fixsterne dieser Welt bildet die Unruhe der Seele, Chaos des menschlichen Inneren. Beide Elemente der Existenz werden durch ambivalentes Dasein vereinigt. Der Maler sieht darin gemeinsam mit Nicolaus Cusanus das absolute Ansichsein, das zum Ergebnis des höchst vernünftigen Projekts des Schöpfers wurde.

Die Vašíčeks Gemälde reflektieren philosophische Vorstellungen des Künstlers, sind Ausdruck seiner Vermutung der kosmischen Wahrheiten, Bemühungen der Integration der unverträglichen Polaritäten. In ihrer tiefen Grundlage liegen aber Erlebnisse der einfachen Naturwunder, Poesie der ländlichen Felder, Wiesen and Gärten des sonnigen Südmährens.

Josef Maliva, 1993

Vladimír Vašíček malte aktiv bis seine letzten Tag (29.8.2003).

více - more - www.vladimirvasicek.cz - art.vasicek.contact@seznam.cz